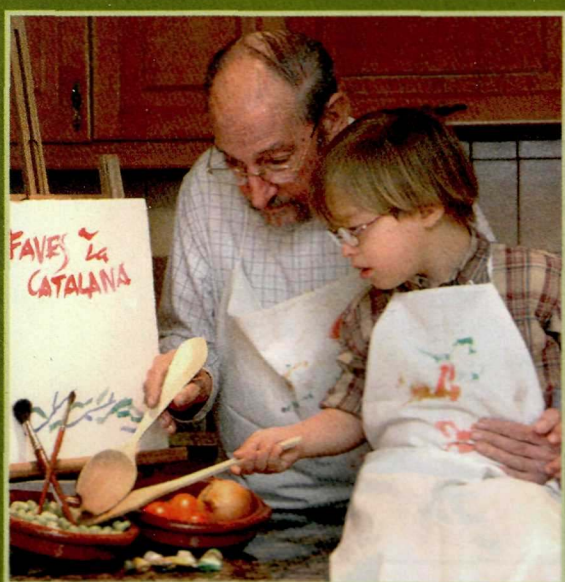

Lectura 15 d'abril del 2007

BONNACU

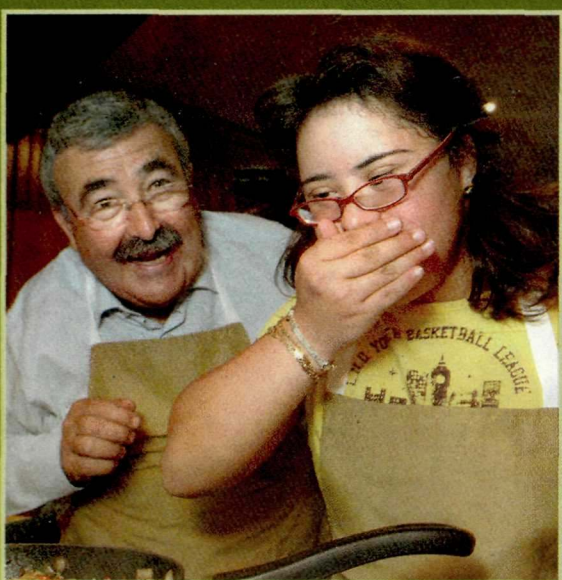
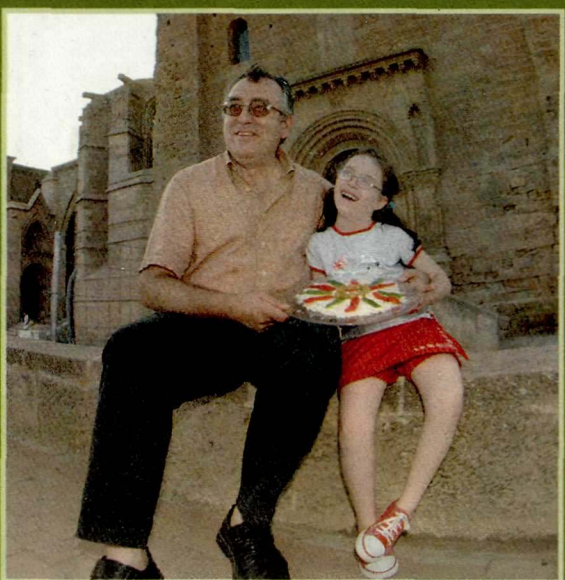

JINA!

Text: **Juanjo Ballabriga**

"Tots a la cuina" és el títol d'una de les novetats editorials de cara a Sant Jordi que ha sortit amb més estimació per part dels seus autors. Es tracta d'un llibre de receptes en què han col·laborat de forma desinteressada un centenar de persones, entre fotògrafs, personatges coneguts de Lleida i nois i noies de l'associació de la síndrome de Down de Lleida. Artistes, polítics, esportistes i músics, entre altres, van comprovar com és un dia a la cuina amb nois i joves que tenen síndrome de Down.

El pròleg del llibre *Tots a la cuina* és de Ferran Adrià, però que ningú hi busqui les construccions i deconstruccions que l'han convertit en un dels més cotitzats cuiners del món. El lector hi trobarà en canvi un munt de receptes i fotografies en un volum que és molt més que un llibre de cuina. *Tots a la cuina* és el resultat d'un projecte editorial fet amb tota la il·lusió del món entre nois i noies de Lleida que tenen síndrome de Down i un munt de personatges coneguts de les comarques lleidatanes que han volgut col·laborar amb l'associació Down Lleida. La seua presidenta, Pilar Sanjuán, creu que "aquest llibre de receptes ens pot fer arribar, ser més propers, a la societat en general perquè descobreixi la realitat de la gent que té síndrome de Down". En aquest sentit, la Pilar destaca la gran experiència que ha tingut tota la gent que ha col·laborat cuinant al costat dels nois i noies de l'associació. "Els que han cuinat mà a mà amb aquests nois i noies amb síndrome de Down han descobert que, davant de tot, són persones". El llibre està format per 42 receptes, les que han proposat de cuinar els 42 personatges que apareixen a la cuina acompanyats pels nois i noies amb síndrome de Down, retratats per disset fotògrafs professionals de Lleida que també han col·laborat desinteressadament amb

aquest volum que des de l'associació desitjarien que es convertís en l'èxit de vendes a Lleida de la pròxima diada de Sant Jordi. Justament aquest mes d'abril, l'associació Down Lleida compleix els seus primers dotze anys de vida i el llibre, una més de les activitats que organitza periòdicament, representa també un bonic regal d'aniversari. Aquest projecte editorial, però, no ha estat cosa de quatre dies. Només cal pensar que la foto de la primera trobada a la cuina es va fer el setembre de l'any 2005. Des d'un any abans, un grup de joves de l'associació estudia a l'Escola d'Hoteleria i Turisme de Lleida, integrats amb altres estudiants. Avui, ja hi ha dos noies que treballen i tres alumnes més que fan pràctiques en l'administració pública i diverses firmes privades de Lleida. Aquest èxit va engrescar l'associació a fer aquest llibre de receptes com una fórmula diferent i atractiva de divulgació de la síndrome de Down.

La presidenta de l'entitat recorda, sobretot als que escrivim, que mai hem d'escriure que aquests nois i noies 'pateixen' síndrome de Down perquè no es tracta de cap malaltia. "El desconeixement fa que molta gent, quan en parla, digui això: que un pateix o està afectat per aquesta síndrome; el que s'ha de dir simplement és que un té la síndrome de Down", explica Pilar Sanjuán, mare d'un dels jo-

ves protagonistes del llibre.

UN CROMOSOMA DE MÉS

Un excés d'informació genètica. Així de simple es podria resumir aquesta discapacitat psíquica que deu el seu nom a John Langdom Haydon Down, el primer a descriure aquesta condició l'any 1866, tot i que mai va saber les causes que la produïen. No va ser fins el 1958 quan un jove investigador, Jérôme Lejeune, va descobrir que la síndrome és una alteració al cromosoma 21. Les cèl·lules de l'ésser humà posseeixen cadascuna al seu nucli 23 parells de cromosomes: 22 parells més un altre que correspon als cromosomes sexuals, X o Y. Cada progenitor aporta a la seua descendència la meitat de la informació genètica en forma d'un cromosoma de cada parell. Doncs bé, resulta que en la síndrome de Down el cromosoma número 21, en lloc de ser un parell, és un trio, un de més. Tradicionalment, els parells de cromosomes es descriuen i s'anomenen en funció de la seua mida, del parell 1 fins al 22, del més gran fins al més petit, a més a més del parell de cromosomes sexuals abans citats. El cromosoma número 21 és el més petit i, per això, hauria d'ocupar en realitat la posició número 22 però una errada a la conven-

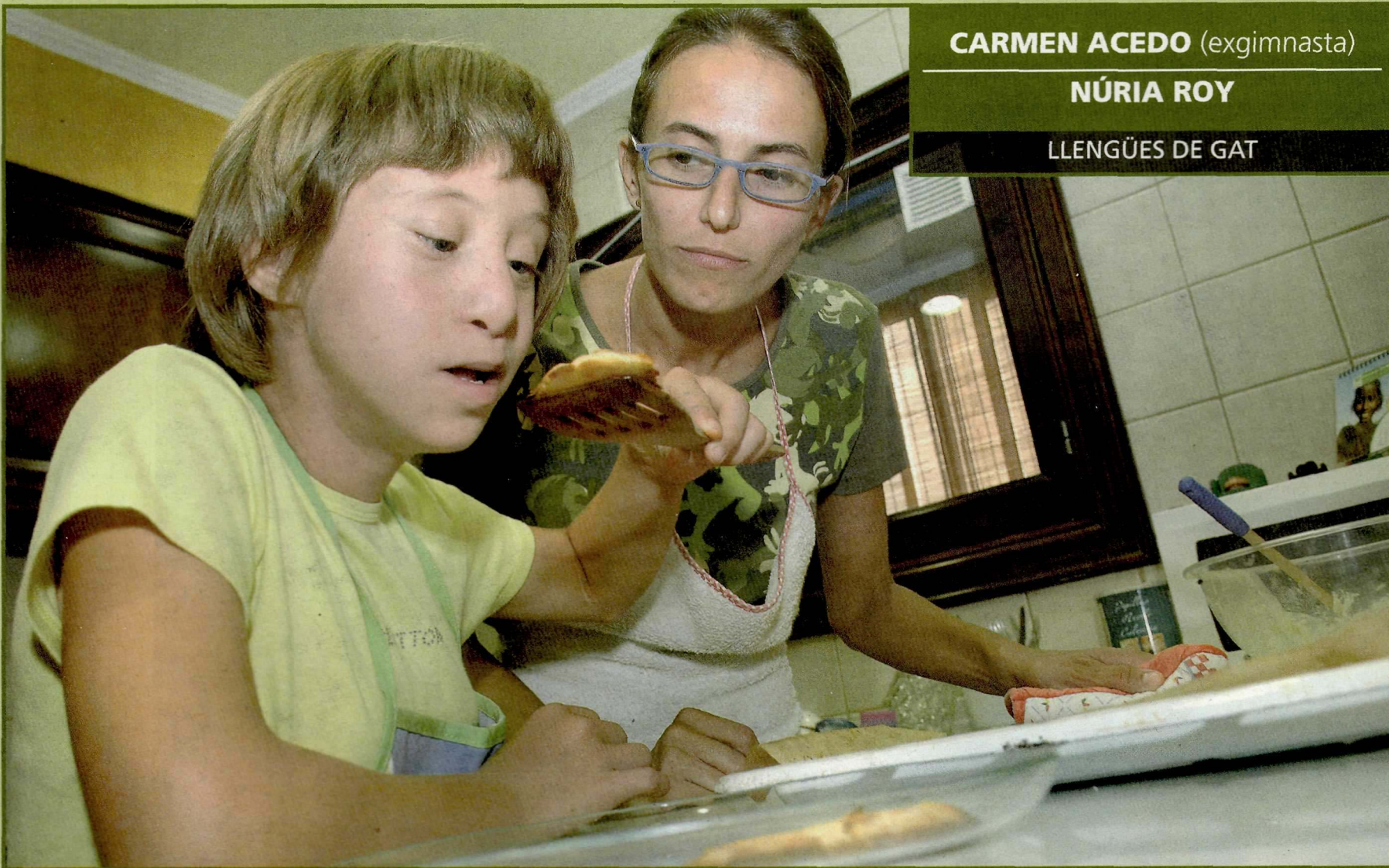
Magdalena Altisent

PASTÍS DE VERDURA (Pasqualina)

ERMENGOL TOLSÀ (ninotaire)

MARTA BIRBE

CARMEN ACEDO (exgimnasta)

NÚRIA ROY

LLENGÜES DE GAT

David Besora

AMANIDA DE CAMELS

IBAN CALZADA (esquiador paralímpic)

JORDI LLOMPART

CASSOLETA DE LLUÇ

M. CARME VALLS (pedagoga musical)

IGNASI CEBRIÀ

La idea del llibre va ser

que cada personatge cuinés una de les seues receptes acompanyat per un noi o una noia de l'associació Down Lleida, en una sessió culinària que havia de ser retratada per un fotògraf professional. El resultat, després de més d'un any de feina, ha estat el volum "Tots a la cuina".

ció de Denver del 1960, que va assignar la síndrome de Down al parell 21, ha perdurat fins a l'actualitat, i s'ha mantingut aquesta nomenclatura per raons pràctiques. La clau de la síndrome de Down, per això, està en aquest cromosoma 21. Pilar Sanjuan no pot deixar escapar un somriure quan comenta que "sembla mentida que un excés de material genètic pugui provocar una discapacitat, però, en fi, és el desequilibri en aquest cromosoma 21 el que ho provoca". Justament aquest desequilibri cromosomàtic és el responsable de disfuncions de tipus morfològic o bioquímic que repercuteixen en diversos òrgans humans, especialment al cervell.

Pilar Sanjuan assegura que "el moment més dur sempre és al principi, quan la parella que acaba de tindre el fill ha de canviar tots els seus esquemes per adaptar-se d'allò que esperava a allò que té. Després, en canvi, aquests nois són una alegria perquè val molt la pena el dia a dia amb ells". Així ho van poder comprovar també els 42 personatges de Lleida, a més dels 17 fotògrafs, que han participat en el llibre *Tots a la cuina*. La presidenta de l'associació recorda que "després de tindre els nois estudiant a l'Escola d'Hoteleria, se'ns va acudir de preparar un llibre de receptes que fos singular. Ai-

xí, vam demanar a gent coneguda que ens preparés la seua recepta més estimada amb l'ajuda dels nois i noies de l'associació". Al final han estat 42 persones els escollits, però podien haver estat molts més. Polítics, artistes, esportistes, músics, escriptors, responsables d'organitzacions socials, econòmiques i culturals i de mitjans de comunicació es van posar el davantal per compartir amb aquests nois i noies una estona entre fogons. "Això sí, amb més i menys fortuna gastronòmica", riu la Pilar sense revelar, és clar, els noms dels que no tenien massa pràctica. La primera feina va ser posar les agendes de tothom en contacte. No va ser senzill perquè des de la primera foto, al setembre del 2005, fins a l'última, a la tardor del 2006, va passar més d'un any. La presidenta de l'entitat va seguir gairebé fil per randa totes les sessions gastronòmiques en els diversos domicilis. "Hi va haver cases on després de preparar la recepta es va muntar una festa, amb la família i els amics entaulats i brindant amb cava i tot". No n'hi havia per menys després de les 'aventures' dels cuiners. Pilar Sanjuan recorda algunes anècdotes. "Joan Viñas, el rector de la Universitat de Lleida, va descobrir massa tard que no tenia tots els productes que li feien falta per a la recepta que volia preparar i, ales-

David del Val

PASTÍS DE CHAVAKIAH

SERGI ESCOBAR (ciclista)

NOHAELA ELOUARDI

Un dels personatges que van participar en aquesta iniciativa solidària va ser el pilot d'Oliana Isidre Esteve, avui mirant de recuperar-se a l'hospital Vall d'Hebron de Barcelona després d'un greu accident de moto.

PASTÍS DE IOGURT I XOCOLATA

ISIDRE ESTEVE (motociclista)

ISABEL BEL

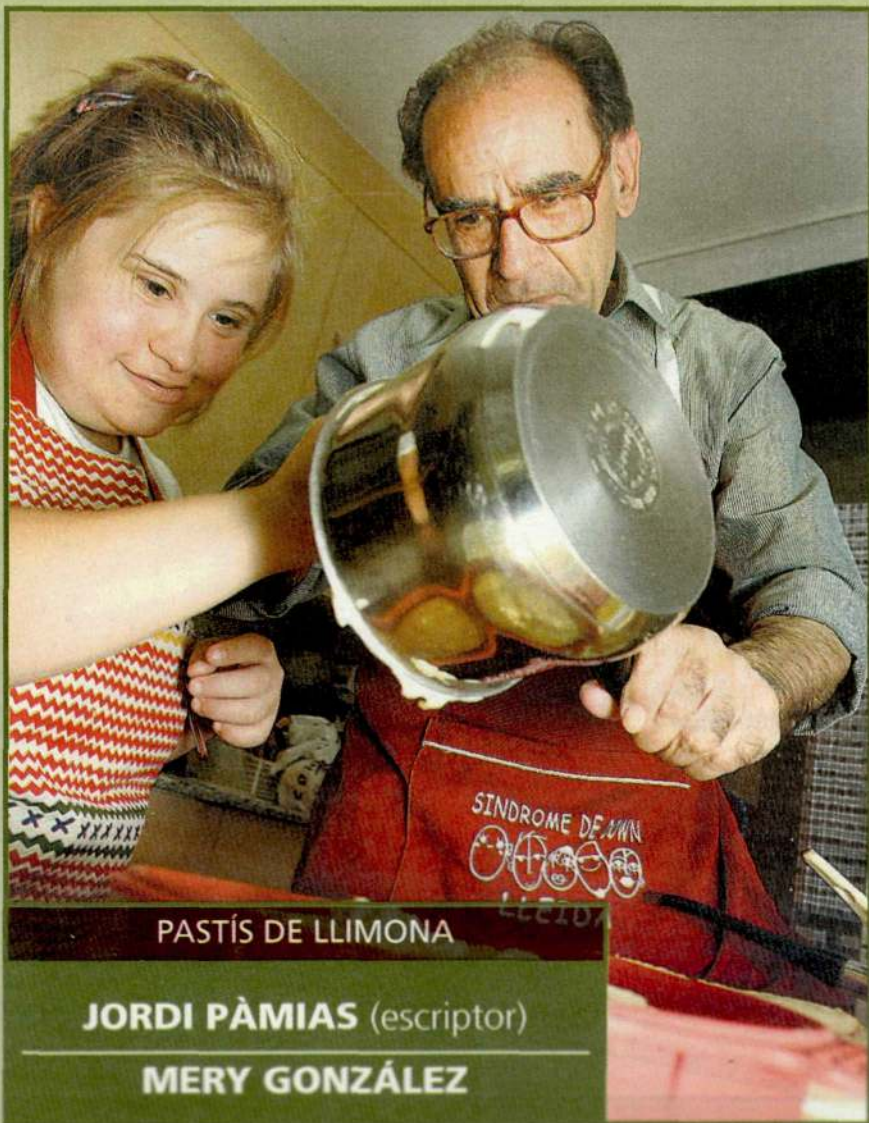
Jesús Vilamajor

CANELONS D'ESTIU

SANTI ROIG (coordinador de Lleida TV)

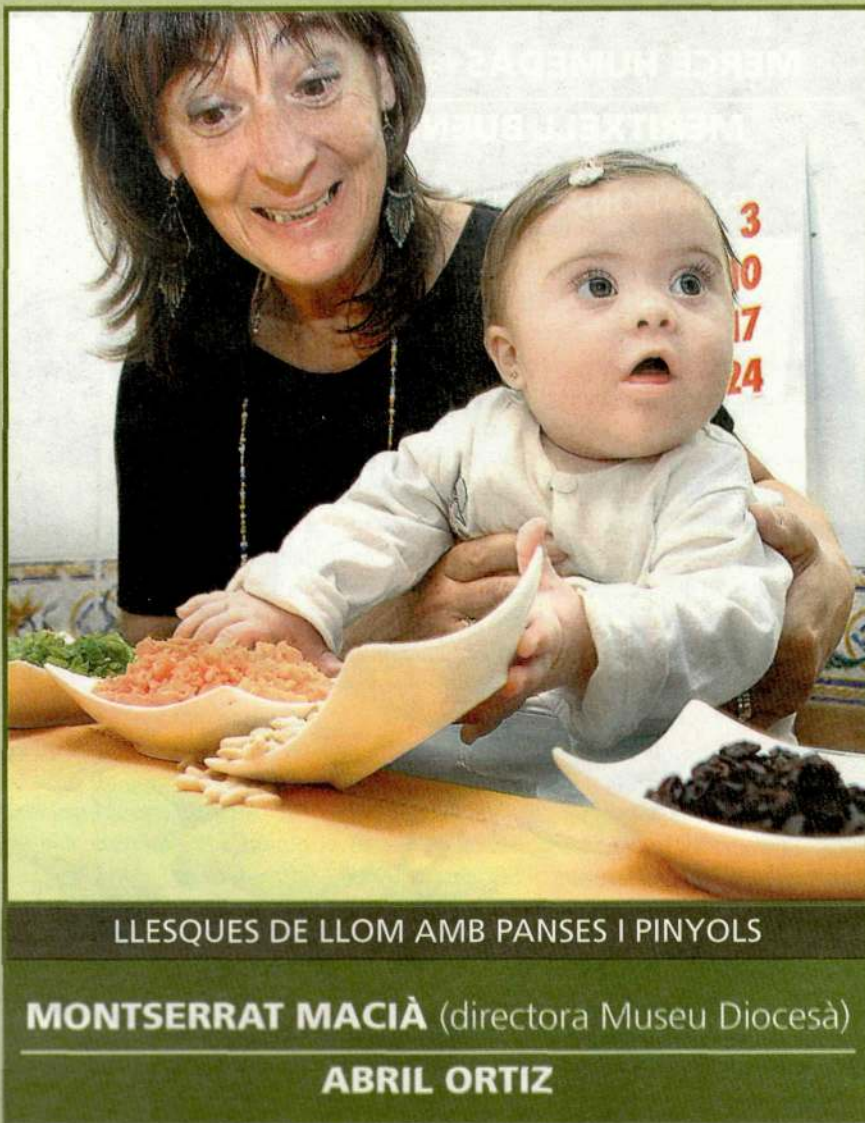
ISABEL INVERNON

PASTÍS DE LLIMONA

JORDI PÀMIAS (escriptor)

MERY GONZÁLEZ

LLESQUES DE LLOM AMB PANSES I PINYOLS

MONTSERRAT MACIÀ (directora Museu Diocesà)

ABRIL ORTIZ

Jordi Antó

FAVES A LA CATALANA

VÍCTOR P. PALLARÉS (pintor)

JOAN CONEJO

MERCÈ HUMEDAS (artista)

MERITXELL BUENO

PANADONS D'ESPINACS

Jordi Clariana

GASPATXO

MARIANO GOMÀ (president Creu Roja a Lleida)

ESTER NADAL

L'èxit de vendes

del llibre després de les primeres setmanes de sortir al carrer ha fet que l'associació projecti traure ja una segona edició. Down Lleida voldria que "Tots a la cuina" es convertís en un dels volums més venuts a les parades de llibres de Sant Jordi la pròxima setmana.

hores, va haver d'improvisar la recepta de truita de formatge amb pernil ibèric que surt al llibre". També recorda amb cara divertida la quantitat exagerada d'all que portava el gaspatxo recomanat per Mariano Gomà, president de Creu Roja a Lleida, o l'autèntica guerra culinària en què es va convertir l'elaboració de la recepta que van preparar l'exjugador de bàsquet Manel Bosch amb Guillem Gràcia. "Es tractava de preparar uns macarons amb bolets i aleshores el fotògraf, David Garsaball, va tenir la 'idea' de la guerra i al final s'ho van tirar tot pel damunt". Més gustosa es veu que va ser la recepta de pollastre a les olives de la cantant Mònica Navarro. "Aquella cassola feia tan bona olor que tothom a la casa ho volia tastar i vam haver de sortir a comprar pa per poder-hi sucocar tots". Hi ha hagut personatges que no saben massa cuinar i que van recórrer als seus familiars a l'hora d'enllestir amb una recepta fàcil. Al llibre tots estan retratats a la cuina menys Juanjo Garra. "Va voler fer una cosa més original, relacionada amb la seua activitat d'alpinista, i va cuinar al camp amb una petita bombona de gas al costat de la tenda de campanya. Allí va gaudir de tot l'espai del món, al contrari del que els va passar al grup de música The Companys, que gairebé no cabien a la cuina". I qui s'ho va passar com

un nen va ser l'artista Víctor Pérez Pallarés, que al mateix temps que cuinava unes faves a la catalana va aprofitar també per pintar. Hi va haver des de cuiners d'allò més sorollosos fins a l'extrem contrari: "a la nena que havia d'ajudar el Sergi Escobar li van repetir tantes vegades abans d'entrar a la cuina que s'havia de portar molt bé que, a l'hora de la veritat, la pobreta s'estava massa quieta i tot". Al llibre també destaquen receptes especials, gairebé creades per a l'ocasió. Així, el músic Carles Juste, *Lo Beethoven*, va preparar una amanida carrinclona, mentre que el president dels Amics de la Seu Vella, l'arqueòleg Joan Ramon González, no va poder evitar elaborar un arròs 'rosetó de la Seu Vella'.

I el toc final de qualitat el va posar Ferran Adrià. Pilar Sanjuan recorda que li va enviar un correu electrònic a El Bulli, el restaurant insígnia del famós xef, i em va contestar molt ràpid que li encantava la idea d'escriure al llibre, on assegura que "sincerament poques vegades redacto amb tant afecte i amb tanta il·lusió un pròleg. M'heu sabut seduir no només amb el títol i l'esperit d'aquest llibre, sinó també amb aquesta lluita que dia a dia dueu a terme des de la vostra associació". Un esperit que Down Lleida voldria transmetre aquest pròxim Sant Jordi amb aquest original llibre.

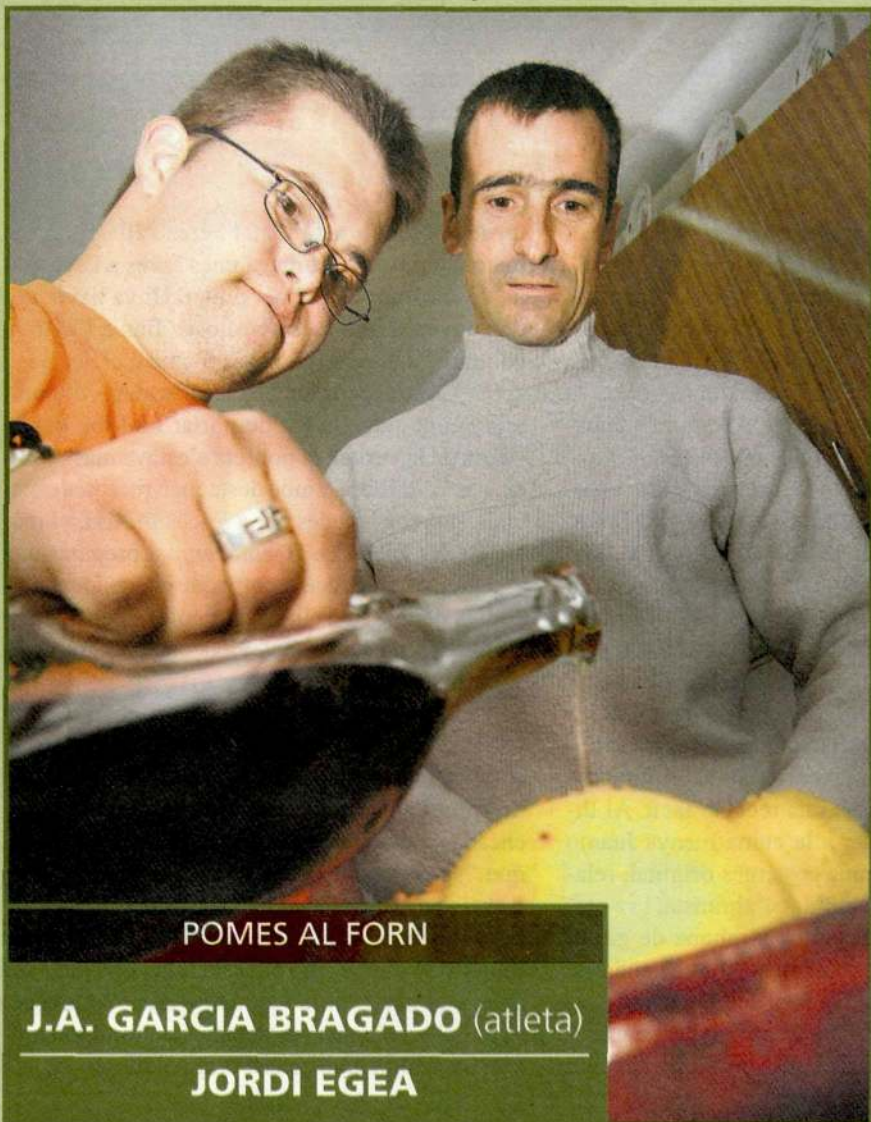
Jordi Clariana

BRAÇ FABIOLA

MARIA PONS (escriptora)

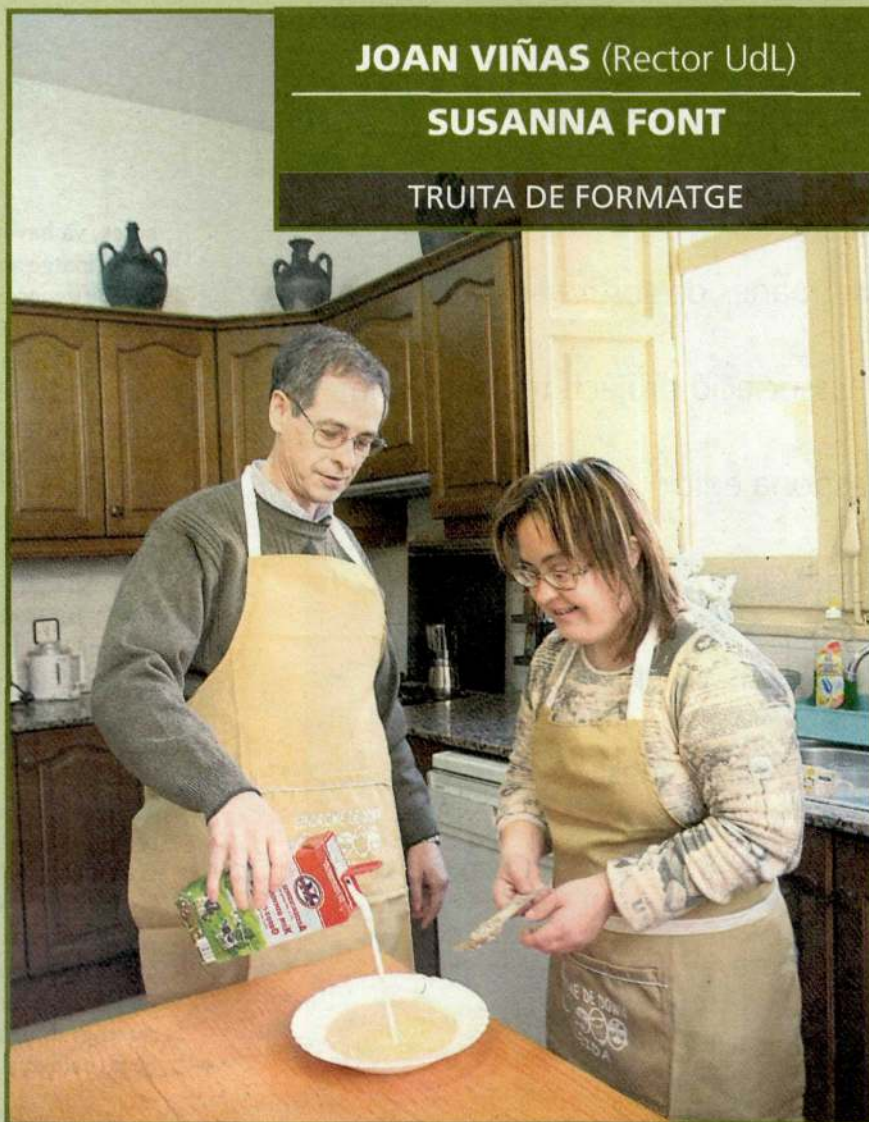
MARTA CLARIANA

POMES AL FORN

J.A. GARCIA BRAGADO (atleta)

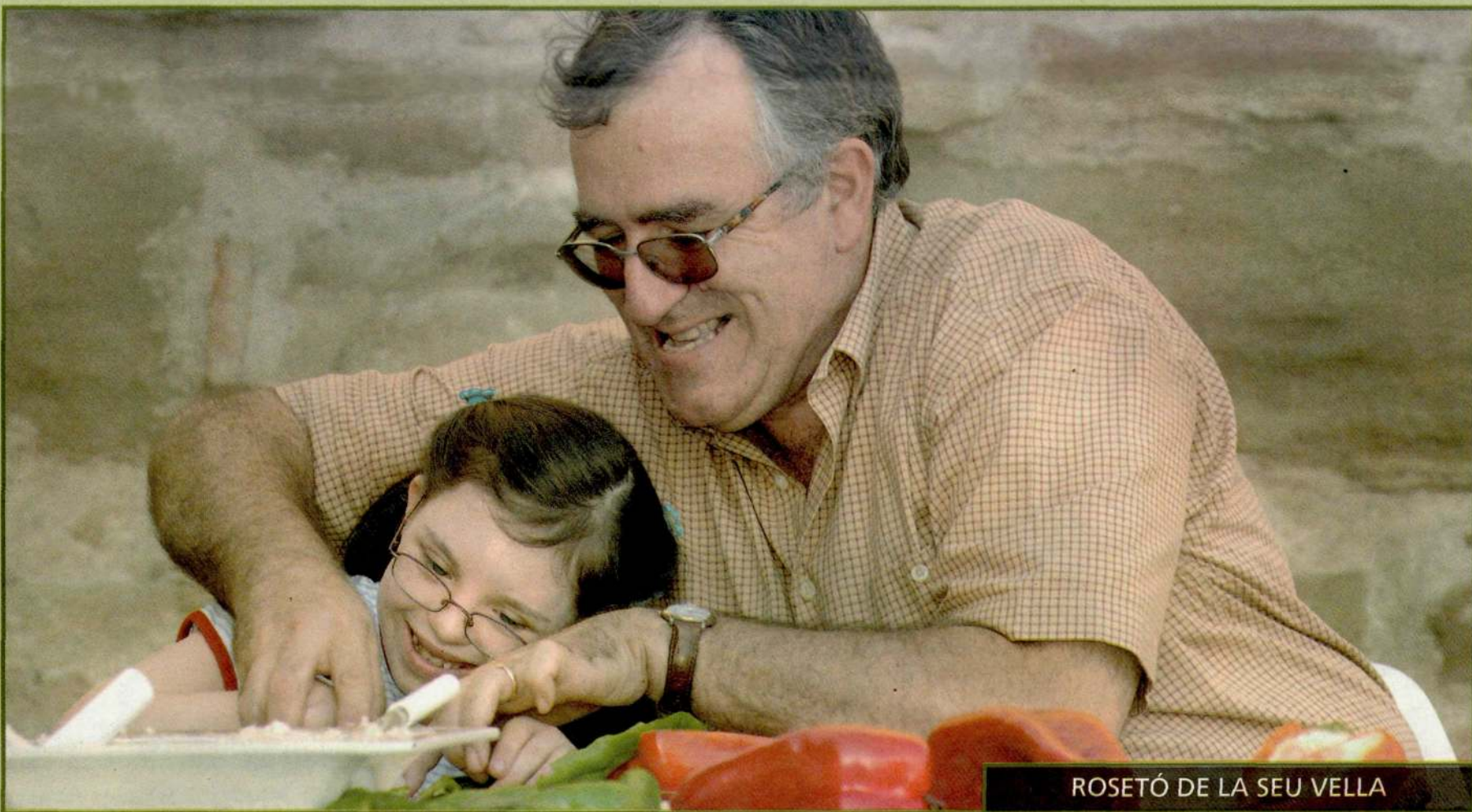
JORDI EGEA

JOAN VIÑAS (Rector UdL)

SUSANNA FONT

TRUITA DE FORMATGE

ROSETÓ DE LA SEU VELLA

JOAN RAMON GONZÁLEZ (president de l'Associació d'Amics de la Seu Vella) / **MIREIA MEDINA**

ELS PROTAGONISTES DEL LLIBRE. El volum "Tots a la cuina", editat per l'associació Down Lleida i Pagès Editors, ha sortit a la llum gràcies a 17 fotògrafs i 42 parelles de personatges de Lleida i nois i noies amb síndrome de Down que s'han posat davant dels fogons per cuinar.

Els fotògrafs

David Besora, Hermínia Sirvent, Magdalena Altisent, Toni Prim, Genaro Massot, Llorenç Melgosa, David del Val, Jesús Vilamajor, Susanna Martínez, Jordi Antó, Jordi Clariana, David Garsaball, Jordi V. Pou, Jesús Roda, Julià Escudé, Laurent Sansen, Ramon Gabriel

Els cuiners

Iban Calzada, esquiador paralímpic, i Jordi Llompart
Pilar Arnalot, regidora del PP a Lleida, i Victòria Postigo
Mercè Humedas, pintora, i Meritxell Bueno
Isidre Gavín, president de la Diputació, i Tere Farré
Ignasi Puente, artista, i Ramon Xavier Egido
Carles Juste 'Lo Beethoven', músic, i Imma Galindo
Jordi Pérez, director de *La Mañana*, i Maria del Mar Ruz
Santi Roig, coordinador de Lleida TV i Segre Ràdio, i Isabel Invernon
Francesc Pané, regidor d'ICV-EU a Lleida, i Albert Forcada
Xavier Areny, atleta, i Eduard Fernández
Víctor P. Pallarés, artista, i Joan Conejo
Mariano Gomà, president de Creu Roja de Lleida, i Ester Nadal
Manel Bosch, exjugador de bàsquet, i Guillem Gràcia
The Companys, grup musical, i Iker Moreno
Ermengol, humorista gràfic de SEGRE, i Marta Birbe
Josep Maria Mateo, Castellans de Lleida, i Laura Martí
Antoni Tolmos, pianista, i Xavier Cornadó
Joan Ramon González, president Amics de la Seu Vella, i Mireia Medina
Xavier Sàez, regidor d'ERC a Lleida, i Sònia Salvia
Xavier Pérez, president Federació de Colles Aplec del Caragol, i Anna Ariza
Montserrat Macià, directora Museu de Lleida, Diocesà i Comarcal, i Abril Ortiz

Mònica Navarro, cantant, i Xavier Clopés
Joan Simó, president Cambra de Comerç de Lleida, i Mireia Tarridas
Juanjo Garra, alpinista, i Indiana Solà
Miguel Rubio, entrenador de futbol, i Jordi Balcells
Antoni Uceda, pintor, i Carme Faro
Pep Monyarc, humorista gràfic, i Jèssica Riera
Pep Coll, escriptor, i Clara Pirla
Joan Viñas, rector de la Universitat de Lleida, i Susanna Font
Cosme García, president Federació Cases Regionals de Lleida, i Àngela Mora
Maria Carme Valls, cantant i pedagoga musical, i Ignasi Cebrià
Estanislau Solsona, dissenyador, i Àlex González
Maria Pons, escriptora, i Marta Clariana
Joan Bellmunt, escriptor, i David Palacio
Carmen Acedo, exgimnasta, i Núria Roy
Virtuts Homòlogues, grup musical, i Quim Vilamajó
Isidre Esteve, motociclista, i Isabel Bel
Jordi Pàmias, escriptor, i Mery González
Jaume Joan Roca, director provincial de l'ONCE, i Marta Balcells
Àngel Ros, alcalde de Lleida, i Antoni Ramírez
Sergi Escobar, ciclista, i Nohaela Elouardi
Jesús Àngel García Bragado, atleta, i Jordi Egea

Jordi Clariana

JOAN SIMÓ (president Cambra de Comerç)

MIREIA TARRIDAS

POLLASTRE AMB ESCAMARLANS

